

Művészet, sport, film és zene egy helyen

Művészetről, kultúrtörténetről szóló, sporttal vagy éppen repülő csészealjakkal kapcsolatos könyvet keresnek? Filmeket, rajzfilmeket néznének, klasszikus vagy kortárs zenét hallgatnának? Mindez megtalálható a Gheorghe Șincai Megyei Könyvtár Médiatárában.

Ez alkalommal a Bihar megyei téka Médiatárát mutatjuk be olvasóinknak **Cipriana Chiriac** könyvtáros kalauzolásával. Ő bocsátotta rendelkezésünkre Mirela Petronie korábbi könyvtáros sorait – ő tavaly év végéig dolgozott a Médiatárban – a részleg létrejöttéről, kezdeti működéséről.

„A művészeti részleg és a Médiatár a művészet, a kultúra és a civilizáció találkozóhelye nemcsak a könyvek és egyéb adathordozók miatt, hanem az események miatt is, amelyeknek otthont ad. A helyiség vetítőteremnek is megfelel, legalább harminc ember vehet részt zenei, filmes vagy vetített képes eseményeinken” – írta Mirela Petronie. Alább is az ő írását idézzük.

„A Bihar megyei könyvtár azon kevesek közé tartozott az országban, amelynek már a '80-as, '90-es években volt ilyen részlege. Volt bakelitlemez-, diapozitív- és diafilmgyűjtemény, ezek darabjait kölcsönözni, illetve

Cipriana Chiriac
kalauzolt
bennünket
a Médiatárban

Érdekes
a polcokon
keresgélni

helyben nézni/hallgatni is lehetett. Ez abban az időben luxusnak számított, akárcsak a zenehallgatásra kijelölt szoba, amelyben az akkori időkhöz képest drága és bonyolult berendezések várták a közönséget. A részleg létrehozását egy könyvtáros hölgy, Ersilia Geoldeș – volt zenetanár – kezdeményezte volt az 1980-as évek elején. Akkor még a görögkatolikus püspöki palota adott otthont a könyvtárnak, ennek két helyiségét a művészet szentélyévé alakították át, ezek egyike a palota kápolnája volt. Minden művészeti albumot és könyvet ide hoztak – az egyetemes tizedes osztályozás (ETO) szerinti 7. csoportba tartozó kiadványokról beszélünk –, és a lemez- és magnószalag-tárolók is kezdtek megtelni. A zenehallgatásra kijelölt szobában tíz asztalkához tartoztak csatlakozók a fülhallgatóknak, ezeket összekötötték egy pulpitussal, amelyen nyolc lemezjátszó és két magnetofon szolgál-

(folytatás a következő oldalon)

Művészet, sport, film és zene egy helyen

(folytatás az előző oldalról)

➤ tatta a kiválasztott zenét a piros fotelekben ülő hallgatónak, sőt egy korszerűbb lemezájátzó segítségével közös zenehallgatást is szervezhettek. Aztán eljött az az idő, amikor már nem volt pénz a műszaki feltételek megteremtésére, így a részlegről csak kölcsönözni lehetett a lemezeket és a könyveket.

Miután a könyvtár jelenlegi, új székhelyére költözött, vezetősége úgy döntött 2008-ban, hogy újra életre kelti a zenei és művészeti részleget, így alakult ki annak ma is ismert formája. Több ezer, különféle zenei stílusú CD-t, hangoskönyvet, DVD-t (film és zene) szereztek be, melléjük számítógépeket, videoprojektorokat, CD- és DVD-lejátszókat. A részleg bővült is, ide kerültek a kultúrtörténeti és népművészeti tárgyú könyvek is. A Médiatár ugyanakkor találkozóhely is maradt, művészeti és filmklubnak ad otthont, könyvbemutatók és előadások megtartására, beszélgetésekre is alkalmas. Egy könyvtárnak a találkozásoknak és a beszélgetéseknek is otthont kell adnia.”

A jelenről

A Médiatár választéka ma is gazdag. Találhatunk művészetelméleti és művészetfilozófiai könyveket, festészetről, szobrászatról, építészetről, műszaki rajzról, bélyeggyűjtésről, díszítőművészetről, kerámiázásról, fényképszetről, moziról, sportról, zenéről, színházról szóló köteteket, de vannak kiadványok a szabadkőművességről, a repülő csészealjokról, próféciákról, könyvtár- és információtudományról, könyv- és kultúratörténetről is. A könyvek és képzőművészeti albumok mellett tartanak DVD-ket: megfilmesített műveket, zenés filmeket, filmklasszikusokat, híres színészek és rendezők munkáit, díjazott filmeket, tudományos-fantasztikus műveket, román filmeket, színházi előadások felvételeit, dokumentumfilmeket, rajz- és gyermekfilmeket. CD-kből is gazdag a felhozatal: klasszikus zene, rock, hip-hop, román könnyűzene, fado, dzsessz, tangó stb. is hallgatható. A Médiatárban vannak még hangoskönyvek, lemezek, magnószalagok, diafilmek, diaposzítívok és kották is.

A gyűjteményeket az egyetemes tizedes osztályozásnak megfelelően területekre osztották, illetve témakörök szerint is rendezték a könyveket. Csak néhány példa a témákra: feminizmus, illeten, művészeti irányzatok, esztétika, ikonok, zenei szótárak és kalauzok, színészek, sportolók és zenészek életrajza, illetve külön témakörhöz tartoznak a Nagyváradról és Bihar megyéről szóló könyvek is.

Kölcsönzési feltételek, keresett témák

Cipriana Chiriacot a kölcsönzési feltételekről és a legkeresettebb szerzőkről, filmekről is kérdeztük. Mint megtudtuk, a könyveket, képzőművészeti albumokat, akár csak más könyveket, két hétre lehet kikölcsönözni, és ez a határidő még két alkalommal két-két héttel meghosszabbítható. A DVD-ket és CD-ket három napra lehet kivenni, és ez a terminus kétszer három nappal még meghosszabbítható.

„A legkeresettebbek az építészeti, a népművészeti és a festészeti könyvek. A nagyváradi és Bihar megyei régészeti lelőhelyekről, történelmi emlékhelyekről, népművészetről, építészetről és művészetéről szóló könyveket naponta keresik. Különösen keresettek Mircea Pașca és Péter I. Zoltán könyvei. Naponta jönnek szülők gyermekeikkel, akik DVD-n rajzfilmeket és gyermekeknek szóló filmeket kölcsönöznek ki. Az elmúlt hónapokban a sportról szóló könyvek iránt is megnőtt az érdeklődés, leginkább a kosárlabda, kézilabda, röplabda, tenisz, torna, futball foglalkoztatja a kölcsönzőket, és az elmúlt időszakban megnőtt a kereslet a sakk-könyvek iránt is.”

Klasszikus zene és képzőművészet

Várják a nyitást

„Ahogy mindannyiunkat, a pandémia a részlegünk működését is érintette, idén március 1-ig tilos volt látogatókat fogadni a termekben. A könyvtárosok kihozták a kért könyveket vagy DVD-eket, új címeket ajánlottak, vagy az e-mailben lefoglalt könyveket készítették elő. Ebben az időszakban megnőtt azoknak a száma, akik e-mailben jelezték, mely könyveket olvasnák el” – tájékoztatott beszélgetőársunk.

A Médiatár vesztett felnőtt olvasókat, viszont megnőtt azoknak a családoknak a száma, amelyek gyermekeikkel érkeztek rajzfilmekért. Március elsejéig azonban őket is csak az olvasóterem elé kitett íróasztalnál szolgálhatták ki.

„A járvány előtt *Cineclub Marienbad* névvel filmklub működött a Médiatárban, ezt Mirela Petronie szervezte 2020 decemberéig. Ezt a készenléti állapot lejáratja után újraindítjuk. A filmklub a művészfilmek szerelmeinek szolt, a legnagyobb rendezők legfontosabb műveit vetítették itt. Havonta kétszer volt beszélgetéssel egybekötött vetítés. A Médiatárban interdiszciplináris zenei, színházi és képzőművészeti műhelyt is szerveztünk *TesserAct* címmel, a találkozók improvizációk segítségével híres festmények meséit alkották meg klasszikus zenei aláfestéssel.”

Mirela Petronie vezette a *Le carrousel Francais* elnevezésű programot, ezen franciául beszélgettek irodalomról, versről és mozirol. Az Iskola másképp hét alatt is szerveztek vetítéseket, ekkor a tanárok választották ki, milyen filmet néznek meg az osztállyal közösen. A 30 férőhelyes Médiatárban videoprojektorral a falra vetítették.

Végezetül személyesebb kérdést is feltettünk, arra is kíváncsiak voltunk, milyen filmet néz és olvas egy könyvtáros, aki a részlegen dolgozik. „Jelenleg az HBO Go-n nézek egy sorozatot, a címe *Fargo*, és több Golden Globe díjat is elnyert, ezt másoknak is ajánlom. Nemrég olvastam a Lev Tolsztoj gyermekkoráról szóló könyvet, most pedig Deborah Heiligmannak a Van Gogh fivérekéről szóló könyvét olvasom. Szerettem fellapozni a részlegen a képzőművészeti albumokat és felfedezni a Meridiane Kiadó művészeti könyveinek rejtett kincseit” – árulta el Cipriana Chiriac, aki munkanapokon 10 és 18 óra között várja az olvasókat.

Fried Noémi Lujza

A magyar nyelvű CD-k külön polcon várják a nézőket, hallgatókat

Hímezzünk iét ('Coasem ie) elnevezéssel gyakran „fonót” is tartanak a könyvtárban, ahol a román népviselet jellegzetes blúzainak a hímzésével foglalkoznak. A résztvevők keresik a népi motívumokról, hímzésekről szóló könyveket is.

A hírességek életrajzai is keresettek, a sportolók közül például André Agassi, Roger Federer, Andy Murray, Pete Sampras, Ayrton Senna, Mike Tyson, Serena Williams, a színészek közül Charlie Chaplin, Al Pacino, Meryl Streep, Robert de Niro, Sean Penn, a zenészek közül Adele, Leonard Cohen, John Lennon, Freddie Mercury vagy a Pink Floyd, a festők közül Corneliu Baba, Ion Irimescu, Gheorghe Petrașcu, Dali, Picasso, Egon Schiele, Mucha, Dürer, Bosch életrajzai a legkeresettebbek, de a legolvasottabb a későbbi monacói hercegnő, Grace Kelly és Coco Chanel életrajza – sorolta a könyvtáros. Megtalálhatók zeneszerzők, mint Mozart vagy Beethoven életrajzai is, de ezeket főleg a zenét tanuló egyetemi hallgatók keresik. A legolvasottabb szerzők közé tartozik Yuval Noah Harari történész is, mindhárom műve, a *Homo Deus*, a *Homo Sapiens* és a *21 lecke a 21. századra* című is megtalálható mind magyarul, mind románul.

A filmek között a tudományos-fantasztikus és a fantasy műfajúak a legkeresettebbek, első helyen a Harry Potter-filmek állnak, majd a *Csillagok háborúja*-sorozat, aztán a Marvel szuperhősök filmjei következnek. Általában ezeket a filmeket gyermekek kölcsönzik ki szüleikkel.

„Van emellett számos dokumentumfilm, állatokról szólók, a dinoszauruszok világát és a világegyetemet, az emberi testet stb. bemutató alkotás, illetve a *Tudj meg mindent róla (Află totul despre)* sorozat óvodáskorú gyermekeknek. Sajnos a román filmeket kevésbé keresik, kivéve a megfilmesített házi olvasmányokat, mint a *Gyermekkorom emlékei*, a *Ciuleandra* vagy az *Akasztottak erdeje* stb.” – tudtuk meg Cipriana Chiriacról.